

- висновок експерта не суперечить іншим доказам;
- висновок експерта повністю або частково співпадає з висновком експерта, залученого стороною захисту.

Безумовно дотримання цих криміналістичних рекомендацій сприятиме суду у визнанні висновку експерта належним і достовірним доказом. Висновок експерта повинен бути як належним і достовірним, так і допустимим доказом. Вважаю, що виконання стороною обвинувачення, захисту, експертом наступних криміналістичних рекомендацій сприятиме суду у визнанні висновку експерта допустимим доказом, якщо:

1) призначення експертизи відповідає вимогам кримінально-процесуального закону;

2) зразки отримані для експертизи у відповідності до вимог кримінально-процесуального законодавства;

3) об'єкти експертного дослідження: речові докази, предмети, документи отримані відповідно до вимог ст.ст. 160, 169, 236, 239 КПК України;

4) речові докази, предмети, документи отримані і вилучені без істотних порушень прав і свобод людини (ст. 87–88 КПК України);

5) висновок експерта відповідає вимогам ст. 101–102 КПК України, ст.ст. 3, 7, 4, 5, 10, 11 Закону України “Про судову експертизу”.

Виконання запропонованих криміналістичних рекомендацій стороною обвинувачення, захисту, експертом дозволяє обґрунтувати висновок експерта як належний, достовірний і допустимий доказ та довести у суді, що він є джерелом доказів.

О.П. Ващук, канд. юрид. наук

Національний університет “Одеська юридична академія”

КРИМІНАЛІСТИЧНА КЛАСИФІКАЦІЯ ОЗНАК ЗОВНІШНОСТІ ЛЮДИНИ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

Зовнішній облік — це індивідуальній, унікальний комплекс рис зовнішності людини. Зовнішній вигляд людини — це система елементів, які виділяються при візуальному спостереженні, надаючи можливість ідентифікувати будь-яку людину за рисами її зовнішності, як за окремими критеріями, так і загальними.

Габітоскопія вивчає закономірності фіксації (форми, види, прийоми, способи) зовнішнього вигляду людини і розробляє комплекс

техніко-криміналістичних засобів і пристосувань та методів пошуку, збирання, дослідження і використання даних про зовнішній вигляд людини з метою її ідентифікації в теорії криміналістики і практичній діяльності правоохоронних органів.

При детальному описі зовнішності людини використовуються:

- лінії (горизонтальні, вертикальні; короткі, довгі; прямі, хвилясті);
- кола (різного діаметру);
- крапки (різної товщини, об'єму).

Для отримання повної та детальної інформаційної криміналістичної характеристики ознак зовнішності людини з метою ефективного використання цих даних при виявленні, розслідуванні, розкритті злочину варто виділити наступні підстави для криміналістичної класифікації ознак зовнішності людини:

1. В залежності від статі людини: чоловік; жінка; особа, яка змінила стать.

2. В залежності від структурних частин тіла людини: голова; тулуб; верхні кінцівки; нижні кінцівки.

3. В залежності від будови структури тіла людини: розмір; симетрія; форма; контур; конфігурація; колір; інше.

4. В залежності від криміналістичного дослідження елементів зовнішності: анфас (або фас); профіль (права сторона); профіль (ліва сторона); потилиця; тім'ячко.

5. Умовно елементи зовнішності людини поділяються на: загальні; окремі, які є невід'ємними складовими загальних елементів (певні ознаки, тобто їх характеристики (наприклад, ніс — елемент, короткий — ознака; брови — елемент, тонкі — ознака); окремі, які є окремими від складових загальних елементів.

6. В залежності від структури та функцій криміналістично значимі ознаки зовнішності людини поділяються на: анатомічні (зовнішня, внутрішня будова тіла людини); функціональні (стан людини і зовнішній вираз: мізансцена, поза, хода, жестикуляція, міміка); додаткові (супутні).

7. В залежності від прикмет у спеціальну групу анатомічних і функціональних ознак виділяють особливі, помітні прикмети і особливі, непомітні прикмети.

8. В залежності від тривалості: постійні на протязі життєдайності людини, які є вродженими; постійні на протязі життєдайності людини, які є набутими; тимчасові (від 1 дня до 1 місяця); тимчасові (від 1 місяця до 3 місяців); тимчасові (від 3 місяців до 6 місяців); тимчасо-

ві (від 6 місяців до 9 місяців); тимчасові (від 9 місяців до 12 місяців); тимчасові (від 12 місяців до 15 місяців); тимчасові (від 15 місяців до 18 місяців); тимчасові (від 18 місяців до 21 місяця); тимчасові (від 21 місяця до 24 місяців).

9. В залежності від походження на: ознаки природного походження; ознаки не природного (штучного) походження; ознаки патологічного походження.

10. В залежності від типізації ознак зовнішності людини: групові; індивідуальні; змішані.

11. В свою чергу індивідуальні ознаки зовнішності людини поділяються на приватні і окремі.

12. В залежності від розташування ознак зовнішності людини поділяються на периферійні і локальні.

13. В залежності від сфери загального і приватного — на загальні (тіло людини, певна частина тіла в цілому) і приватні (окремі частини спільних елементів зовнішності).

Ознаки зовнішності людини знаходяться в залежності від будови тіла в цілому, але з часом, тримаючи постійний кореляційний зв'язок з навколишнім оточуючим середовищем, вони отримують певну індивідуалізацію суб'єкта щодо окремих його ознак. Кожна людина відрізняється від іншої окремими ознаками зовнішньої будови тіла в цілому і його окремими елементами. В свою чергу, криміналістичні ознаки зовнішності людини індивідуалізують її в цілому, або її елементи окремо чи в сукупності. На даний момент такі дані використовуються при розслідуванні злочинів для розшуку відомих, невідомих осіб, що вчинили злочин; для розшуку безвісти зниклих; для ідентифікації живих людей; для ідентифікації трупів, і потребують подальшого наукового дослідження з метою розробки нових методів і удосконалення вже існуючих. Можливість класифікації ознак зовнішності людини за певними критеріями надасть можливість в подальшому надати криміналістичну характеристику кожного його елемента як окремо, так і в сукупності.